

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro}. 77.

WE SRZODE DZIA 28. WRZEŚNIA 1796.

ROZPORZĄDZENIE

Cesarsko Krolewski Gallicy i Zachodniej appellacyyny trybunał, wszystkich, którzy w drodze sądowej prawa swego dochodzić mają niniejszemi uwiadomia.

Uważano iest, że od wielu stron pisma do niniejszego Cef: Krol: Appellacyyne-go Trybunału podawane bywaia, w których supplikuiacy, mieysca mieszkania swego niewyrazaia, czym dzieie się, iż wiedzieć niemożna dokąd rezolucye wypadte ode-
stać, albo komuby ie doręczyć należało tym sposobem zbiera się mnogosc rezolucyy do expedyowania niepodobnych, i administracya sprawiedliwości przeciąga się; żeby więc temu nieporządkowi zabieżeć, wszystkim komu na tym zależeć może, rozkazuie się: — ażeby każda strona, która w drodze sądowej czyti u tego Cef: Krol: Appellacyi Trybunału, czyli u mających się ustanowić sądów szlacheckich żadać czego miałyby, w proźbie swojej nietylko imię i przewisko, ale też charakter osoby swojej, i mieysce przebywania, niemniej cyrkul wyraziła, ci zaś, którzy w miastach, albo więk-
szych miasteczkach, i wsiach, mieszkaią, nawet ulicę i domu liczbę w którym prze-
mieszkiwaią tym pewniey wypisywali, gdyż inaczej ieżeli takowa niedostateczna pro-
żba od samey strony podanaby była, żadney rezolucyi nieotrzymałyby. — Jezeliby zaś
adwokaci wspomniony bład popełnili, za opuszczenie wyż wyrażonych rekwizytow
proźby, ukaranemi zostaliby. Dań w Krakowie dnia 1. sierpnia 1796.

Z rady Cefarsko Krolewskiego Appellacyi Trybunału Gallicy i zachodniej.

Gottfrid Hierz, Sekretarz.

INTYMATUM.

Przez Cefarsko Krolewski w Gallicy i Zachodniej Appellacyyny Trybunał, wszystkim komu na tym należy, czyni się wiadomo.

Do prozekwowania Appellacyi, stosownie do Naywyższego Nadwornego dekretu
pod dniem 29 kwietnia r. t. przez intymatum od tego Cef: Krol: appellacyynego trybu-
nalu 18 maja r. t. wydane, termin podawania Gravaminow u pierwszych instancyi aż
do dnia 1go września r. t. zamierzony był, gdy zaś stać się mogło, iż niedowszyst-
kich wiadomości wczesnie owe intymatum Cef: Krol: tego appellacyynego trybunału
Dodd

doszło. Przeto Jego Cef. Krol: i Apostolska Mość na uczynioną sobie ztąd pod 18 lipca naynayspokorniejszą propozycyą według naywyższego swego dekretu Nadwornego pod dniem 29 lipca r. t. naytąskawiey pozwolić raczył, aby wspomniony do prozekwowania appellacyi termin w intymacie 18. maja r. t. datowanym, zamierzony, do ostatniego grudnia r. t. przeciągnięty został. Dlaczego o tey nastąpioney terminu przerzeczonego, aż do wspomnionego dnia ostatniego grudnia proroganieyszei, wszystkim, komu natym zależy do wiadomości udziela się. Dań w Krakowie dnia 8go. Sierpnia r. p. 1796.

Z Rady Cef. Krol: appellacyynego trybunału Gallicyi zachodniey.

Franciszek Chrastjański, Sekretarz.

Z Wiednia d. 21 Września.

Przy Włoskiej armii pod kommanda feldmarszałka hrabiego Wurmsera, niezasła dotąd od ostatniego rapportu żadna odmiana. Ale zato donosi zostawiony z osobnem korpusem w Tyrolu feldmarszałek-leitnant Davidovich z swego obozu przy Neumarkt pod d. 14 t. m. iż d. 9. kazał generałowi Loudon atakować nieprzyacielskie stanowisko przy Deutsch-Metz, iże ten odpędził nieprzyaciela od rozbitego mostu przy S. Michale na Etsch, i złączywszy się z posilkami z obozu Neumarkt, odpartego od S. Michała aż za Lavis. — Na d. 13, został nieprzyaciela pod Cembra odpartem, i to stanowisko iest od naszych woysk zajęte, przez co będzie nieprzyacielowi trudnię przystąpić do doliny Fleimser. — Wspomniony Feldmarszałek-leitnant donosi razem, iż z będących w Marszu do Włoskiej armii z granicznych woysk posilkow, stanęły już 4 bataliony Karlstädtkie w przesmyku Pantaffel, a reszta granicznych batalionow w lada dzień się z nim złączy.

Dwudziesty nadzwyczajny dodatek do Wiedeńskiej gazety do Nru. 75.

W niedzielę d. 18 Września.

Nadesłane z Friedberga pod d. 12 t. m. dalsze rapporta od Arcy Xcia Karola, opiewaia, iż d. 9 Feldmarszałek-leitnant Neu ruszył rowno zedniem z Moguncyi we 3 kolmny z większą częścią swego garnizonu za nieprzyacielem. Pierwsza szta przez Bibrich na wzgórki do Heimu, druga ku ku Wisbaden, a trzecia przez Erbenheim

na wzgórkę Bertstadt i Wisbaden. Podpułkownik Williams odebrał rozkaz żeby z swemi tyszakami popłynął z Igelheimer-Aue, na dół Renu i wypędził nieprzyaciela z Reingau, co z naywieszą pomyślnością uskutecznione było, gdyż jeszcze tego samego wieczora został nieprzyaciela z Riedesheim wypartem. — Te trzy kolmny garnizonu Moguncckiego, atakowały nieprzyaciela pod Wisbaden, zabrały kilkanaście niewolnika, i zdobyły iak się ostatnią razą doniosło 16 funtową armatę. Pierwsza kolonna udała się, ku tak nazwanemu Schanzl, druga osiągnawszy wzgórkę Wisbadeńską, atakowała powrotnie nieprzyaciela, przeparała go aż za Schwalbach, i zdobyła 12 funtową armatę. Przy tey okazji dystengwowali się: Kapitan Diemar, iako dowódzca kolomny, kapitan Hundhausen od Köllnera i podpułkownik Pichy od Barko husarow. — Ziedną częścią trzeciej kolomny wystął F. M. L. Neu swego adiutanta kapitana Tietz, który wprowadził woyska na tak nazwane Platte do ataku; Hascy strzelcy byli z swem walecznym kapitanem Keim w prawą do lasu ku lewey flance nieprzyaciela wystąpi; rotmistrz Rakony, od Cef Sarkich husarow, przypuścił nagły atak na drodze, a Frankońscy grenadyerowie natarli kłosem zwyprostowanemi bagnietami na nieprzyaciela. Lubo nieprzyaciela obasadził Platte 4 batalionami piechoty, i regimentem iazdy i kilką artyllerystami, tak został zmieszany naszym nagłem natarczem, iż postradawszy kilku niewolnika i porzućiwszy prochowy woz, spieszo się cofnął, i wziął swoje stanowisko na wzgórkach Kemmel, które rowno d. 10 za zbliżeniem się

maiora Jonson, opuścił i udał się ku Nassau. — W Flörsheim zostawił nieprzyjaciół 17 bombowych skrzynek 65 strzelby różnego kalibru i 3000 kul i granatów.

Dnia 10 przeniósł Arcy Xzę Jmć swoją główną kwaterę do Wündelken, a d. 12 do Friedberg. — F. M. L. Hocz poszedł z jednym oddziałem wojska od Usingen ku Weilburg, a F. M. L. Kray od Munzberg ku Wetzlar, gdzie się jeszcze część tylnej straży nieprzyjacielskiej znajduje. — Ześledzszy się do kupy kilka podziałów z różnych regimentów lekkich wojsk, wyrwały jeszcze d. 11 pod komendą pułkownika Gottesheim, podpułkownika Devall i Maiora Revay miasto Giesen nieprzyjacielowi, i weszły zaraz do miasta; dla utrzymania się przy tym mieście postano im natychmiast posiłki od armii. — Pułkownik Devall, chwalił zręczność maiora Revay, rotmistrza hrabiego Hardeck od ułanów i kapitana Földanik od 2go Werasdyńskiego batalionu.

wolnika. — Feldzeigmeister Latour, przeszedł także d. 11 z jedną częścią swego korpusu pod Mosburg za Iser, i maszerował d. 12 aż do Pfaffenhoven, gdzie jednak dla złej drogi i dziewięciogodzinnego marszu, dopiero d. 13 rano stanął. Druga część korpusu, która stała przy München przeszła także d. 12 przez Iser i poszła ku Dachau. — Dnia 13 zebrał feldzeigmeister Latour całe korpus przy Pfaffenhoven, i ztamtąd chce dalej nieprzyjaciela ścigać; jego forpocztę poszły jeszcze tego samego dnia aż do rzeki Paar i ku Neuburg. — Gdy podług wszystkich doniesień cofnął się Moreau ku Neuburg, dla przejscia tam za Donay; zaczęły jeszcze dnia dwunastego przeszedł także hrabia Nauendorf pod Neustadt za Donay, a feldzeigmeister Latour umyślił d. 14 przejść z całym swoim korpusem za tę rzekę, dla działania wspólnie z powyższem generałem do napastowania ustawicznie i tamowania cofania się nieprzyjacielowi.

Z Londynu d. 6. Września.

O doniesionym niedawno cofaniu się nieprzyjacielskiego generała Moreau przez hrabiego Nauendorf, przyszło już także i do feldzeigmeistera Latoura potwierdzenie. Gdy F. M. L. Fröhlich odebrał zlecenie, żeby między d. 11 i 12 t. m. postąpił z częścią swego korpusu ku rzece Lech, rozkazał feldzeigmeister Latour, d. 11 atakować wszystkimi swoim forpocztom wzdłuż całej linii od Donau, aż ku Freysingen nieprzyjaciela i odeprzyć go, aby mu przez ten atak przeszkodził, do wystąpienia przeciwko nadciągającym wojskom F. M. L. Fröhlich swoich wojsk. — Lecz kiedy forpocztę Latoura d. 11 rano dalej postąpiły, zastały już Mosburg i Freysingen opuszczone, i tej samej nocy zaczął się nieprzyjaciół cofać. Poszły zaraz za nim; i lubo nieprzyjaciół wszystkie mosty na Iser porzucił, były jednak tak śpiesznie postawione, iż można było nieprzyjaciela doścignąć. W tej okazji zabraliśmy i pułkownika, i kapitana, i wiele innego nie-

Oznajmiono już królewską odezwą, aby się parlament dla ułatwienia różnych nagłych i ważnych interesów na d. 27 września zgromadził. — Rząd udecydował podwoić lądową milicję. Na brzegach południowych czynią największe przygotowania dla postawienia kraju w stanie obrony. We wszystkich częściach królestwa formują kompanie, żeby na pierwsze zawołanie były pogotowiu do ruszenia, gdyby nieprzyjaciół odważył się chociaż aktualnie dopełnić swego przedsięwzięcia do wylądowania tu. Wszystkie nasze siły lądowe wynoszą teraz 152,000, a pomnożenie milicji wyniesie do 18,000. — Podług ostatnich wiadomości z zachodnich Indyi, zagarnęła żółciowa gorączka wiele wojska Angielskiego w St. Domingo. Niemal wszyscy oficerowie padli ofiarą tej epidemicznej choroby, i najsławniejsze miejsca, które Anglicy trzymali, musiały być dla niezdrowego i zaraźliwego tamtych stron powietrza, opuszczone. Kap S. Miłkołaja i Port au Prince, są jeszcze prawdą w naszych rękach, ale dla wyżej wzmian-

kowanych przyczyn, niemożna ich będzie utrzymać, i nadzieja podbicia tej wyspy pod Angielskie panowanie, już całkiem zniknęła. — Ostatnia dworska sobotnia gazeta donosi, iż P. Pagel syn hrabiego Uxbridge, został od Króla sekretarzem legacji u dworu Madryckiego, P. Garlick sekretarzem legacji u dworu Berlińskiego mianowany. Pierwszy zawiezie reprezentacje i deklaracje, które nasz gabinet za potrzebne uznaie w teraźniejszych okolicznościach dworowi Madryckiemu przelożyć. To jest aż nadto prawda, iż zawarty zaczepny i odporny traktat między Hiszpanią i Francją, nie tylko że jest szczególnie przeciwko Anglii wymierzony, ale ma nadto zamykać w sobie sekretne artykuły, które będą zawsze iabikiem niezgody. Już i w tym niema wątpliwości iż z strony Hiszpanii, była podana w przeszłym miesiącu nota z uzaleniem się lordowi Grenvill, ale nie manifest iak w ten czas słyhać było, na którą nasz rząd bardzo łagodnie odpowiedział. Co z tego nastąpi, czas dopiero okaże. — Królewska familia zabawi jeszcze do d. 19 t. m. w Weymut. Ostatniej śrrody pływala na wojennym okręcie St. Fiorenze po morzu spacerem. O podał na morzu pokazał się wielki nieprzyjacielski okręt, za którym natychmiast jedna fregata pobięła.

Gdy już pomimo wszelkiej przeszkody rzeczypośpolitej Francuzkiej, został nakoniec traktat Anglii z Ameryką podpisany, ostygła teraz cokolwiek przyjaźń Francji dla Ameryki, i powiadaia iż rozkaz dyrektoryatu aby wszystkie neutralne okręty, które do Angielskich portów płyną, były łapane, szczególnie przeciwko Ameryce jest wymierzony. Wkrótce udadzą się dwaj kommissarze Angielscy do Ameryki, dla uregulowania tak pretensy poddanych Angielskich do Amerykanów, iako też Amerykanów do Anglików. Przybyli tutaj od Ameryki w tym samym celu kommissarze, oznajmili iż już na d. 10 października rozpoczną swoje sepsy.

W Havannah maia Hiszpanie 18 wojennych okrętów, a teraz przywieźli tam

jeszcze wielką liczbę lądowego wojska. Jednem słowem Hiszpanie zmocnili bardzo swe siły wojenne w zachodnich indyach. — Przez packebot Walsingham, który z Lizbony we 14 dniach do Falmut przybył, odebraliśmy wiadomość, iż dwor Portugalski przystał na żądanie Francuzów wypłacenia im 25 millionów *Crusaden*; ale propozycji zamknięcia stwych portów Anglikom nieprzyjął. Uzbrojania ciągną się w Portugalii dalej; i już wielkie summy wyśtano zagranicę na zakupienie broni i amunicyi. Robią także w Lizbonie transportowe okręty, które maia znaczną liczbę wojennych potrzeb do Portugalskich posiadłości w wschodnich Indyach zawieść. Nowy Portugalski ambasador margrabia de Pombal spodziewany tu wkrótce. — Nasz wojenny okręt Alfreto o 64 armatach, przyprowadził podług dworskiej gazety, Francuzką fregatę la Renommée o 44 armatach i 320 ludzi do Jamayki. — Dzisiejsza dworska gazeta mieści w sobie rozporządzenie Królewskie, którem jest pozwolone aż do 25 grudnia wywóz wszystkich Angielskich, i zagranicznych towarów, reko dzieł, płodów &c. z portów Angielskich do Hollandyi, do Austriackich Niderlandów i Włoch; ten wywóz niepodpada żadney kontrabandzie, tylko potrzeba żeby był na okrętach tych krajów, które żyją z Anglią w przyjaźni uskutecziony. Drugiem rozporządzeniem jest pozwolone także do 25 grudnia wypłacanie i wydawanie wexlów na osoby Hollenderskich prowincy, Austriackich Niderlandów, Włoch lub iakiegokolwiek bądź kraju, wszystkim Angielskim poddanym. Wielość towarów, które Indyyska kompania posiada, była powodem do udzielenia powyższego wywozu. — Papiery spadły dziś do 53½ procentów, a to z przyczyny szerzącej się coraz bardziey pogłoski o wojnie z Hiszpanią, i po bezskutecznym powrocie Pana Hammond.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 28. WRZEŚNIA 1796.

Z Lwowa d. 10. Września.

Gubernium tutejsze wydało w tych dniach następujący uniwersał, na zwołanie stanów dla spieszego obmyślenia obrony i potrzeb kraju.

Jaśnie Oświeceni, Jaśnie Wielmożni, Wielmożni Mości Państwo i Bracia.

Zaufanie, z którym nayiaśniejszy Pan wliście swoim własną ręką pisanym do przywiązania wiernych zawsze Wazalów, i obywatelów Królestw, Galicyi i Lodomeryi odwołał się, tak jest wielkie, że o nim JOO. JWW. WM. PP. mam honor z ukontentowaniem donieść. Ogromne wojśka nie są, ani były kiedy, tylko oznaki wielkich Państw, miłość zaś i przywiązanie narodów, są iak wiadomo, iedyną wielkością, mocą i twierdzą, panującego. Temi nayiaśniejszy nasz Monarcha prawdziwie kierując się, spodziewa się z pewnością: obronę swoich krajów w własny każdey społeczności znaleźć sile. Sposoby tego wielkiego celu, znajdują się na łonie tego narodu; którego ia dzisiaj mam szczęście być współ-obywatelem, i którego waleczność oyczystym zawsze uznana była przymiotem. Obszerowiejsze ułatwienie tych zamiarów w dzisiejszych okolicznościach za potrzebne uznanych, będę miał honor JOO. JWW. WW. WM. PP. ośobiście przetożyc, i na ten koniec wszystkich JOO. JWW. Xiążąt, Urzędników i Dygnitarzów Koronnych, Arcy Biskupów, hrabiów, Biskupów, Baronów, przełożonych katedralnych, Kapi-

tuł; i Duchownych zgromadzeń, wszelkich stanu rycerskiego: całej Szlachty, dziedziców; i Possefzorów dobr, tudzież innych społeczności ciała stanów, tych królestw składających, zapraszam; abyście na dzień 30 mego października, roku terażniejszego, tu w Lwowie stanąć, i radą swoją wspólnemu dobru pomagać zaczęli.

W ich światło, cności, i gorliwości nayiaśniejszy Monarcha nasz znajdzie skutek swoich żądań: oyczysta szrodki naypomyślniejsze do iey obrony potrzebne, ia zaś sam sposoby okazania moiej chęci, iaką chowam w mym sercu, ku pomnożeniu dobra tego kraju, którego mając szczęście być rzędcą i prezydującym stanów, mam razem chlubny zaszczyt zostawiania współ-obywatelem. Działoło się w Lwowie dnia 30 sierpnia 1796.

Jan Hr: Gaisruk Gubernator.

Z Londynu d. 9. Września.

Jeszcze zawsze zostaliśmy tu między trwogą i nadzieją, iaki wreszcie koniec terażniejsza wojna Francuzka weźmie. Naybardziej się obawiamy, żeby z Hiszpanią do wojny nieprzyszło; ale żeby już miało być na Hiszpańskie okęty w naszych portach embargo włożone, to jeszcze niepewna. Rząd nasz miał przecie na tę świętą myśl wpaść, iż chce prosto do Paryża pełnomocnika swego wysłać, aby w pierwszym źrzodle, z dyrektoryatem negocyacye pokoju otworzyć. Ta ostatnia wieść była powodem, iż papiery, kto-

re do 54 procentow, już były spadły, do 58 poszły znówu w górę. Król ma na końcu tego miesiąca otworzyć parlament; więc usłyszemy co jest tu prawdy. — Trwoga względem wylądowania Francuzow na Angielskie brzegi, jest codziennie powszechniejsza. — Nawet i w Irlandyi poczynił rząd naydogodniejsze rozporządzenia, dla postawienia kraju w stanie obrony, i użył tey przezorności, iż każdy emigrant Francuzki musi zapisać swe imię publicznie w księgę ażeby można wiedzieć, iak długo tu siedzi i czym się bawi. Nawet i w Anglii iak się domyślamy będzie jeszcze bardziey bill cudzoziemcow z ostrzony, chociaż już i tak narobił dosyć nieukontentowania; ale że mając szczególniey cudzoziemcow o republikanizm w podeyrzeniu, to może o procz Francuzow i na inne narody rozciągiony będzie.

Ministryalna gazeta *the Times*, która zawsze o związku naszych interesow z Hiszpanią, od będącey osoby przy ambasadzie Hiszpańskiej, przy naszym dworze wczesniejsze wiadomości miewa, przytacza dzisiaj z tego samego źródła: "Ostatniego wtorku odebrał margrabia de las Casas na jego własne żądanie w Bad paszport do opuszczenia tego królestwa, i stosownie do tego, kazał zaraz swoje rzeczy popakować albo poprzedać. Lecz dla jego zdrowia spodziewała się że tak prędko jeszcze niewiedzie. Deklaracya wojny ze strony Hiszpanii, oczekiwana za pierwszą *Corunna* pocztą. — Ta sama gazeta donosi dzisiaj: "Wczoraj rano wyjechał P. Kurviser ztąd do Wiednia, którey wiezie dworowi Wiedeńskiemu ostatnią rezolucyą naszego gabinetu, iż chce przystąpić do proponowania Francyi negocyacyi pokoju. Inny kuryer Balfet pobiegł zdepszami do lorda Bute do Madrytu, który mu iak słychać wiezie rozkaz żeby opuścić Madryt. — Ostatni rapport dyrektoryatu o niedostatku skarbu Francyi, krytyczne położenie rzeczypospolitey wewnątrz dla roznych fakcyi, nowe zwycięstwa Arcy Xcia Karola i jenerała Wartenslebera, powszechne życzenie pokoju, a nareszcie i wyczerpane skarku Angielskiego w tey nieszcze-

śliwey wojnie, przyczyniły się znacznie do krokow pokoju, które P. Fox zaraz z początku iako naykrotszy i naypewniejszy sposób proponował

Z Włoch d. 1. Wrzesnia.

Jenerał Buonaparte odjechał d. 28 p. m. do armii. D. 29 udał się kommissarz Salicetti wielką liczbą Korsykanow do Liworny; miał odebrać od dyrektoryatu zlecenie przedsięwziąć wylądowanie do Korsyki. Tak nazwani patryoci, których liczba do 8000 wynosi, opanowali w Korsyce Orezo i Nicola i ruszyli przeciwko Ajaccio, dla opasania go od lądowey strony. W Lombardyi zniesiono już wojskową agencyę. — W Genui przykazał Senat na żądanie Francuzow, żeby się wszyscy znajdujący eggranci w Państwach Genueskich, w tym dniu oddalili. — Jenerał Carteaux który dotąd zkorpusem rezerwy w Prowancyi stał, wyjechał d. 16 p. m. do główney kwatery do Parmy; korpus jego ma być na zmocnienie Włoskiey armii przeznaczony, i już rozpoczęło swoy marsz.

Z Hagi d. 10. Wrzesnia.

Nadzieia, którą cieszyliśmy się względem pomyslnych skutkow ekspedycyi admirała Braak, już jest w części dopełniona. Onegdaj bowiem Prezydent oznamił zgro madzeiu, iż admirał Winter przysłał umyslnego z wiadomością, że statek jeden z Charlstownu zawinął do Texel, i donosił, iż admirał Braak odebrał Anglikom naszą osadę Berbice, i wielkie było podobieństwo, że także Demerary odzyska; oczekujemy jeszcze z utęsknieniem urzędowego raportu. — Tenże statek potwierdził odebraną dawniey wiadomość, że miasto Charlstown prawie całkowicie zgorzało.

Na sefsyach zgromadzenia nieznacznego w tych dniach nie zaszło. Zatrudniali się teraz uorganizowaniem narodowey gwardyi. Z przyczyny wielkiey drożyzny żywności, postanowione podzielić między kaptanow okrętowych summe 225,000 zło: Hol: (750,000 zło: Pol:)

Wojska Francuzkie, których jenerał Bournonville do oblężenia Ehrenbreitsteina

ma użyć, już wymaszerowały, wynoszą one 6 do 7,000 ludzi. Sam generał pojechał także zaniemi.

Żołnierze nasi, którzy w służbie królowej 18 lat zostawać będą, nosić mają na znak honoru po lewej stronie piersi na iasno niebieskim suknie wielkości 3 złotych srebrnym wyhaftowaną szablę. Generał Jourdan wysłał kuryera do komendanta oblegającego twierdzą Ehrenbreitstein, ażeby z ręką dobiec pospieszył się. Oczekujemy codziennie wiadomości przypuszczanego do niego szturm. Teraz już 200 funtowe bomby do niego rzucają.

Z Hagi d. 13 Września.

Rząd nasz odebrał wiadomość z Bilbao iż w tym miejscu równie jak w innych portach Hiszpańskich areszt na okręty Angielskie włożono. Nowina ta nie zrobiła wielkiego wrażenia w Amsterdamie bo się i tam już spodziewano; ale tym więcej poruszyła nasze marynarstwo bo wnosić należy iż po zerwaniu pokoju między Hiszpanią i Anglią potęgą nasza na morzu z Francuzką i Hiszpańską złączy się razem. — Smutny obraz, który nad stanem skarbu marynarstwa naszego zgromadzeniu narodowemu wystawiono, sprawił skuteczne wrażenie. Już wczoraj administracja prowincjonalna Fryslandi okazała, że ma trzykroć stotysięcy złota: w gotowiznie dla wydziału marynarstwa. Na sefisy wczorajszego czytano dwa adreśsy podziękowania od żydów z Amsterdamu i Hagi za obdarzenie ich wolnością. — Okolnik od komisji pięciu przez naczelnika iey Kamelaar do administracyow prowincjal-

nych wydany, ostrega, że zgromadzenie narodowem niemyśla nigdy i nieprzystąpiłoby było do roztrząsania szczególności kwestyi względem losu żydów, zwłaszcza gdy rzecz tę deklaracya praw człowieka i obywatela rozstrzyga, gdyby ciż sami żydzi podaniem w tę mierze własnych memoriałow, niesprawili byli wątpliwości, czyli do uczestnictwa tych praw przypuszczeni być mają. — Tym czasem wrzeczonym okolniku zalecono administracyom prowincyalnym, aby żydów, którzy się prezentować będą do praw nowo uchwalonych przypuścili, nim to przez nową konstytucyą nastąpi. Ztąd wnoszą że dopiero konstytucyą stan obywatelski żydów rozstrzygnie. — Stojąc tu garnizonem Wojska Francuzkie odebrały rozkaz do marszu; zapewne dla wzmocnienia armii Sambry i Moży. — Zakazano Rabinom żydowskim używania w miejscach publicznych stroiu ceremonialnego, i zakładanie kuczek przy drodze. — Po strzegają tu iż wielu żydów, od czasu sprzyjającego im dekretu zgromadzenia, mają sklepy otwarte w niedzielę wystawieniem towarow na sprzedaż, czego dotąd katolicy w ten dzień nie czynili. W Sabat zaś, to jest sobotę utrzymują sklepy zamknięte. — Zresztą widać w Amsterdamie i po innych miejscach między żydami, a żydami, tudzież między żydami i Chrześciami, poruszenia zwłaszcza gdy pierwszy po swoim dotych czas uciemieniu zaczęli głowę podnosić. Po ulicach w Amsterdamie gdzie żydzi mieszkają chodzą ustawiczne patrole dla utrzymania spokoyności.

D O N I S I E N I E.

Mocą którego powszechnie wiadomo się czyni, iż Czopowe w miasteczku Skale w województwie Krakowskim leżące, na skarb J. C. K. M. dnia 12 października r. b. na miejscu w Skale, li-

cytowane i więcej dającemu aż do ostatniego października 1797 w aredę puszczone będzie. Pretium fisci na rok i wynosi 1055 zł pol.; życzący sobie tegoż mają więc na dniu wzywu nadmienionym in loco znajdować, ii dla bezpieczeństwa najwyższego Avarium, oprócz Kaucyi pieniężney lub fideiussoryczney pretium fisci wynoszący oraz gotowizną po 10 od sta rachuiąc pro vadio zapłacić się tym bardziej, ile że przy płaceniu ostatniej raty, która za każdy kwartał zgory, to jest anticipative zawsze płacić się ma) takowe potrącone będzie.

Punkta kontraktowe jednak niepierwey, iak dopiero po odzyskaniu ratyfikacyi z najwyższej C. K. Nadorney Komisji walor swoy mieć będą.

Uwiedomienie dla Oświeconey i Łaskawey Publiczności.

Przez kilkoletnie mieszkanie w Wiedniu, gdzie się do lekarskiej nauki przykładam, było zawsze moją chęcią, i największym życzeniem ćwiczyć się w leczeniu tych chorób, którym osoby w teraźniejszych czasach częstokroć zwykły podlegać. Między chorobami tego rodzaju są długo trwające choroby nerwów, a między temi wielka choroba, czyli Epilepsia, która najsłowniejsza jest choroba nerwów, potem Spazmy, na które dzisiaj osobiście biała płeć tyle cierpi. Jakoż niepotrzeba się poniekąd temu dziwić, bo im więcej się od stanu natury oddalamy, im bardziej się delikatniejszemi robimy, im więcej się luzujemy potrawami owemi, które są sztucznie korzeniami i mięsem zaprawione, nadto tęgich i różnemi wymyślnemi gorącemi korzeniami przyprawionych napoiów, herbaty i kawy używamy, przystym do fatygujących umysł nauk przykładamy się, które myśl nateżając, i gwałtowne wzburzenia w całej maszynie ludzkiej sprawując na nerwy potężnie działają; tym więcej powiększamy w sobie zbytnią owę siłę, którą zowią irascibility (Irritabilitas aucta) a która jest nasieniem, i początkiem prawie tych wszystkich chorób nerwowych. Przemiłozam tutaj czytanie terazniejszych modnych romansów, które myśl zbytecznie rozgrzewają, zawczesne ośiary bogini miłości, przy tym sekretne samogwałty (Onania) których na nieszczęście nadto młoda osoby obojczy płeć zwykły się często dopuszczać.

Ale że nauka o składzie nerwów jest dotąd w fizyologii ciemną, niepewną, i na szczyrych przypuszczeniach zasadzona, a prawdziwa i najbliższa przyczyna takich chorób nerwowych niebyswa częstokroć od naybiegłszych lekarzów oznaczona, dla tego przymuszeni byli naysławniejsi nawet mężowie, nietroszcząc się o wyszukiwanie prawdziwej przyczyny tego gatunku chorób uciekać się do takich środków, które w tych chorobach znaleźli przez dostateczne i wielokrotne doświadczenie, iako naylepsze w medycynie przewodnika, i osadzili za naypewniejsze i iedyne.

Wielki Stoll nauczyciel niegdy praktyczney medycyny w Wiedniu dobrze o tym wiedział i napisał w uwagach nad chorobami chronicznymi, że iak długo nauka składu nerwowego będzie ciemna, i na czystych przypuszczeniach w Fizyologii zabudowana, którą ona patologii podaje, dotąd będzie sposob leczenia chorób nerwowych niepewny, obszerny i czeso prawie empiryczny, a naysprawniejszy lekarz bez marzenia sobie nawet o przyczynie choroby, widzi się przymuszonym uciekać się do takiego lekarstwa, iakie tylko w liczbie antispazmotycznych środków umieszczone widzi.

Z tym wszystkim niespracowani mężowie zadawszy sobie wiele pracy do zgłębienia natury tych chorób nerwowych byli szczęśliwi w wynalezieniu leczących środków, które w takowych chorobach na dokładnym i pewnym doświadczeniu gruntuja się. Między temi mężami zasługnie sobie na pierwsze miejsce sławny baron Störk, ten pilny i niespracowany lekarz, który rozszerzywszy granice medycyny przez swoje wynalaski, odkrył także w wydziale roślinnym takowe środki, które się zaraz pod jego ręką przez wielokrotne doświadczenie pokazały nader dzielnie w chorobach nerwowych, chodzą tylko o wybor ich istny, wiele takż od przygotowania ich zawisto. Pan doktor Quarin uczyniwszy się także sławnym przez mnogą i szczęśliwą praktykę posiada też wiele zreczności w leczeniu nayuporniejszych chorób nerwowych. Pod ustawicznym przewodnictwem tych, i innych mężów sławnych w leczeniu nerwowych chorób miałem naylepszą okazję do doskonałenia się w nauce leczącej nayprzykrzejsze te choroby, a gdy do tego miałem szczęście obcowania i rozmawiania zaufanego z nimi osobiście o tych chorobach, przeto mogę się pochłubić pozyskaną szczególnym onychże w leczeniu sposobnością.

Niemogę tu zamilezec o zagranicznych, a osobiście o Angielskich lekarzach iacy są: Monro, Cullen, Tothergill, Rowley, Beddoes, Brown, Hunter, Raddieff, którzy na dokładnym doświadczeniu wsparci zostawili w dziełach swoich pewne środki, które ia wpomienionych chorobach za niezawodne, i wcale szczegolne znalazłem, zaco winienem im z dwięcznością dzięki wyrazić. Ale niezaprzecznie powiedło się Portugalskim lekarzom w leczeniu takowych chorób. Jeden z nich osobiście oznaymił w Włoszech i Niemczech pewny sposób, który od naysławniejszych Niemieckich doktorów. Jako: to Hufelanda, Baldingera, Gilchrista, Bilguerego, Gmelina, Sellego, Jahna, Thielmana, za bardzo to dobry i za specyficzny, iak mowiemy na nayuporezywsze choroby Nerwowe jest uznany. Już ia doświadczeń sam prawie zawsze nayszczęśliwszych jego skutków. Przeto na doświadczeniu zasadzony przed sięwziętem, iako nowo przybyły i jeszcze w tym mieście niewiele znany doktor, ośiarować się cierpiący ludzkości do czynienia ważnych iey usług.

Koncem stania się pożyteczniejszym dla każdego skutecznego potrzebującego pomocy, ośmielam się przez drogę publiczną z moją w tym punkcie oświadczyć się gotowością, iako przeciwno epilepsii, spazmatycznym chorobom, i innym nerwowym afekcyom posiadam środki takie iakie, dostateczne doświadczenie pokazało, bydy naypewniejszymi.

Majetui raczą mi dać znać, a ubodzy mieć będą wolny do mnie wstęp od godziny 7 do 9 zrana, mieszkam pod liczbą 557 na Floryańskiej ulicy, w domu JP. Kowalskiego na drugim piętrze.
Karol Kroczkiewicz Medycyny Doktor.